Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 163 (413) ◆ П'ятниця, 28 серпня 1992 року ◆ Ціна 1 крб.

ХТО ДБАЄ, ТОЙ МАЄ

Вчора Президент України Леонід Кравчук побував у Запорізькій області.

Перша зустріч — з трудівниками радгоспу «Чапаєвський». Тут Президента вітали не тільки піснею і хлібом-сіллю. Господарство — одне з найбільших в Україні по відгодівлі великої рогатої худоби, має понад 15 тисяч голів тварин, продає державі щороку понад 4 тисячі тонн м'яса.

Важкий нинішній рік для сільського господарства. І все ж спека не всевладна у запорізьких степах. Приросту не втрачено, а пшениці у радгоспі зібрали з 1100 гектарів по 50 центнерів

Директор радгоспу Леонід Давиденко розповідає, що спад у виробництві таки є, що розрив економічних зв'язків позначається негативно. І все ж, хто працює, не опускає рук — той змінює економіку України. Сьогодні треба не констатувати проблеми, а вирішувати їх, налагоджувати зв'язки на нових економічних засадах. Про це — й розмова Президента з трудівниками.

Леонід Кравчук цього дня побував також на будівництві нового автопарку, на заводі «Радіоприлад», у Запорізькому медінституті.

Сьогодні Президент України — в Дніпропетровській області.

Детальніше про цю поїздку — в одному з наступних номерів газети.

Олександр МИХАЙЛЮТА, Сергій ПРАВДЕНКО.

І солодке життя кусається

Чи не здається вам, що бджоли наших дітей кусають стільки ж, як і нас десять чи двадцять років тому? А от меду в минулому достатку чогось немає. Парадокс: бджіл щороку більшає, а продукту їхньої праці не видно. Запитайте в державній крамниці, коли останній раз завозили мед, і на вас подивляться, як на іноземця (наша ж людина таких дурниць не запитає) або відправлять жартувати кудись подалі. І лише на колгоспному ринку раз на тиждень ви побачите те, що бджоли збирають на квітках і приносять до вулика щодня.

А от полтавцям у цьому плані поталанило. Завдяки таким, як Віталій Кабачок та його мати Ніна Логвинівна, які працюють на пасіці колгоспу імені Лисенка Глобинського району, в області солодкий нектар не рідкість. Хоча життя самого бджоляра солодким не назвеш: то цукор усіма усюдами місяцями вишукує, то віск, а то й тару, куди той мед зібрати. Та поки крутиться, радує малечу. І дай, Боже, дотягти йому до того часу, коли такі дрібниці, як тара та віск, стануть не проблемою в такій тяжкій праці, як бджолярство.

Андрій БОЄЧКО.
Фото Володимира РЕПИКА.

Жнива-92

СЕРЕД ПЕРШИХ

...завершили збирати зерно хлібороби Закарпаття. Вдорано понад 42 тисячі гектарів, на круг одержано в середньому по 40,2 центнера збіжжя.

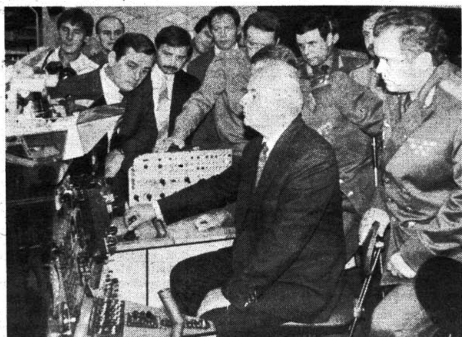
Перевершено завдання по продажу нового врожаю державі. При замовленні близько 12 тисяч тонн пшениці її реалізовано понад 19 тисяч тонн. На 227 відсотків виконали свої зобов'язання землероби Ужгородського, на 187 — Іршавського районів.

За попередніми підрахунками плідно потрудилися на жнивах комбайнери агрофірми «Еліта» Ужгородського району Степан Біркнер, колгоспів «Прогрес» Виноградівського — Отто Олас, «Нове життя» — Іван Гнепа, які намолотили відповідно по 591, 520 та 442 тонни зерна. Серед водіїв відзначився Володимир Мокар з останнього господарства: він перевіз понад 400 тонн збіжжя.

Хорошим результатам, безперечно, сприяла й погода. Але багато залежало і від своєчасного постачання пального, мастильних матеріалів, перебоїв з якими на цьогорічних жнивах майже не було. Виправдала себе й допомога словацьких фахівців, які обробили значні площі озимих французькими екологічно чистими гербіцидами.

Продаж хліба державі триває.

Микола ГОРВАТ, власний кореспондент «Голосу України».
Закарпатська область.

У вчорашньому номері газети ми повідомляли, що наш Президент побував у Київському інституті військово-повітряних сил. Виявляється, Леонід Макарович не тільки ознайомився з історією, досягненнями й проблемами цього навчального закладу, але й сам «випробував» техніку, «працював» на тренажерах. Це засвідчує знімок нашого фотокореспондента Миколи Козловського.

МИ ДОПОМАГАТИМЕМО ДІАСПОРІ

Підсумкам Всесвітнього форуму українців була присвячена прес-конференція, яка відбулася вчора у приміщенні Товариства «Україна». Її організатори поінформували журналістів про своє бачення досягнень і недоліків цього заходу.

Голова Товариства Іван Драч, зокрема, сказав, що можна порізному оцінювати цю подію, одначе вона з кожним днем набуватиме все більшого резонансу. Він повідомив, що члени оргкомітету форуму намагалися дати висловитись представникам різних організацій України й діаспори, щоб побачити: хто ж є ми, українці? Безумовно, не все йшло гладко. Деякі доповідачі часто давали волю зайвим емоціям, були тенденційними в судженнях. Проте в цілому форум дав поштовх до розвитку взаємин між українцями світу. На ньому створено Всесвітню українську координаційну раду для забезпечення зв'язків з громадськими організаціями наших земляків у різних державах. До її складу увійшло 42 чоловіки, головою обрано Івана Драча.

На думку голови оргкомітету форуму Миколи Жулинського, ця координаційна рада повинна діяти при Товаристві «Україна», яке фінансується з держбюджету. Це, вважає він, дозволить надавати дієвішу допомогу західній і особливо східній діаспорам. Микола Жулинський також наголосив, що мету форуму досягнуто: зроблено все для того, щоб українці світу відчули прагнення нашої держави дбати про них.

У наступному випуску

ВАРШАВСЬКІ МЕЛОДІЇ У ВИКОНАННІ АКМ

Актуально

ПОСЕРЕДНИК СКЛИКАЄ НА РАДУ

Зустріч міністрів закордонних справ Казахстану — Сулейменова, Азербайджану — Гасимова і Вірменії — Ованнісяна розпочалася учора в Алма-Аті. З ініціативою проведення такої тристоронньої наради виступив казахстанський Президент Назарбаєв. Він запропонував посередництво Казахстану для швидшого мирного вирішення карабаського конфлікту. Під час зустрічі азербайджанський і вірменський міністри виклали свої умови припинення вогню.

ДАЙТЕ Й НАМ СЛОВО

За створення в республіці альтернативного державному телебачення і радіо виступили демократи Білорусі. Про це говориться у відкритому листі виконкому Об'єднаної демократичної партії Білорусі, якого направлено Верховній Раді, Раді Міністрів і керівництву державної телерадіокомпанії республіки. Демократи вимагають виділити для них на телебаченні й радіо ефірний час, а також надати постійні сторінки в державних газетах для власних публікацій.

САМА СОБІ ГОСПОДАРКА

Міжурядову угоду про економічне, науково-технічне й культурне співробітництво уряду Москви з Азербайджаном, Вірменією, Киргизстаном, Литвою, Молдовою, Туркменистаном, Україною й Естонією підписано у середу в російській столиці. Водночас затверджено перелік і об'єми взаємних поставок продукції. Перший заступник прем'єр-міністра московського уряду Ресін віднині очолить підготовку подібних угод про співробітництво з регіонами Російської Федерації.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Начальник відділу правового регулювання Держатомнагляду **Олександр КОРДЮК** певен, що екологічної безпеки треба досягати не лише через охорону навколишнього середовища і збереження генетичного фонду живої природи, як це записано в ст. 79 проекту Конституції. Треба також дбати про охорону здоров'я й життя людини, про збереження генофонду людства. Адже сьогодні є безліч «можливостей» загубити тисячі людських життів без значного шкідливого впливу на природу.

Пишемо нову Конституцію України

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА

А ПРО ЛЮДИНУ ЗАБУЛИ!

Дуже важливо, що в проекті йдеться про встановлення державних екологічних стандартів, порушників яких належить притягати до кримінальної відповідальності (ст. 81 і 83). Досі, щоправда, їх тільки розробляють, а державний контроль грунтується на всіляких розрізнених відомчих та напіввідомчих нормативах, які, до того ж, іноколи запозичено від колишнього Союзу, бо своїх ми ще не маємо.

В ст. 82, де йдеться про екологічну експертизу, доцільно було б додати, що всі особи, установи, підприємства тощо, діяльність яких може бути екологічно небезпечною, мають підлягати обов'язковому ліцензуванню й атестації.

Щодо системи державного контролю за станом природи, будівництва і діяльністю небезпечних об'єктів тощо, то навряд чи можна вважати її за вже сформовану. Сьогодні це Держатомнагляд, Мінприроди, частково Мінчорнобиль і Міністерство охорони здоров'я, деякі інші відомства. Всі вони входять до складу Кабінету Міністрів, якому проект Конституції не надає права законодавчої ініціативи. І це, мабуть, правильно.

Однак, чи можна сподіватися, що комісії Верховної Ради самотужки і вчасно здатні розробити кваліфіковані закони, приміром у галузі використання атомної енергії? Звичайно, відомствам ніхто не заважає співпрацювати з Верховною Радою чи то Національними Зборами. Але без законодавчої ініціативи то вже називатиметься протягуванням, проштовхуванням «своїх» законів або поправок до них. Чи на цьому має грунтуватися прагнення контрольних органів регулювати відносини в екологічно небезпечних галузях на основі законів, а не лише на постановах уряду?

Тому О. Кордюк вважає, що система екологічного контролю має створюватися за межами виконавчої влади. І їй обов'язково треба надати право законодавчої ініціативи. Крім того, і це, мабуть, головне, така національна система екологічного контролю нарешті позбудеться залишкового принципу у фінансуванні її діяльності з боку уряду. Адже безпека — категорія не лише моральна, а й економічна.

ТРЕБА ЗМІНИТИ СВІДОМІСТЬ

Не претендуючи на висвітлення позиції Мінприроди щодо глави 10 проекту Конституції України «Екологічна безпека», оскільки планове її обговорення Конституції в стінах міністерства ще не закінчилося, заступник начальника відділу з охорони лісів, тваринного і рослинного світу Микола МЕЛЬНИК висловив такі думки.

Він, зокрема, вважає, що Конституція обов'язково має гарантувати соціально-правовий захист людей, що стоять на варті охорони природи і яким часом доводиться просто голіруч іти на озброєних і моторизованих браконьєрів. Але таких гарантій у проекті не записано.

Не приділяє уваги проект й екологічному вихованню та відповідній освіті громадян. А без формування нової свідомості марно мріяти про досягнення цілковитої екологічної безпеки. Але прагнути екологічного сумління, як і будь-яких інших змін у свідомості, можна лише на законних підставах.

Тому, може, і в ст. 83, де йдеться про екологічну експертизу законодавчої, проектної, господарської та іншої діяльності, на думку М. Мельника, слід говорити і про екологічну експертизу навчальних закладів. Адже нині створюють нові інститути, училища з управління та менеджменту, відкривають коледжі, ліцеї. А чи дбають вони за екологічне виховання людей?

Проте, як вважає М. Мельник, від декларування певних принципів в Основному Законі держави до їх втілення в життя — чимала відстань. Скажімо, система державного контролю, про яку йдеться в ст. 81, досі не може бути ефективна, оскільки її технічне забезпечення значно поступається перед оснащенням тих, кому вона протидіє.

Записав
Олексій БРЕУС.

ЗАЯВА ПРЕС-ЦЕНТРУ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Агентство ІТАР—ТАРС розповсюдило для засобів масової інформації, в тому числі й зарубіжних, матеріал під заголовком «Комусь бажано як і раніше бачити Україну в ролі «молодшого брата», вважає Голова ВР України». У ньому коментується надруковане 27 серпня в газеті «Труд» інтерв'ю Голови Верховної Ради І. С. Плюща з грубим перекрученням суті, змісту матеріалу.

На початку інтерв'ю І. С. Плющ зауважує, що навіть після численних раундів переговорів у Дагомисі і Москві, коли були розставлені майже всі крапки над «і», у Росії декому не хочеться стабілізації в наших відносинах, комусь бажано як і раніше бачити Україну в ролі «молодшого брата». На підтвердження цього Голова Верховної Ради наводить, зокрема, такий факт: «Ось читаю на днях пошту, а в ній «урядова» телеграма за підписом адмірала у відставці Калініна, адресована главам держав СНД. Попереджу, погрожує він, що на Чорноморському флоті незабаром можливий кривавий інцидент, що треба створити об'єднане управління флотом, куди увійшли б представники Росії, Грузії, України і Криму». І. С. Плющ здивований тим, що телеграма такого змісту йшла по офіційних каналах.

А в повідомленні ІТАР—ТАРС поставлено це, як кажуть, з ніг на голову. В ньому говориться: «На Чорноморському флоті незабаром можливий кривавий інцидент, — попередив Голова Верховної Ради України Іван Плющ в інтерв'ю кореспонденту «Труда»... Щоб не допустити крові, Іван Плющ пропонує «створити об'єднане управління флотом, куди увійшли б представники Росії, Грузії, України і Криму». Отже, автор інформаційного агентства приписав Голові Верховної Ради України висловлювання адмірала, яке в інтерв'ю засуджується, надаючи тим самим матеріалу зовсім іншого політичного забарвлення.

Звичайно, у людей, які прочитали розповідь І. С. Плюща у газеті «Труд», таке «довільне», тенденційне його коментування інформаційним агентством викличе тільки подив чи обурення. А тих, хто не знайомий з інтерв'ю, прес-центр Верховної Ради України змушений застерегти: повідомлення ІТАР—ТАРС — явна фальшивка.

ГОЛОВНЕ, ЩОБ «КОСТЮМЧИК» СИДІВ

У постійних комісіях Верховної Ради

Це легко уявити: захворів чоловік, звернувся до лікаря — і одразу одержав невідкладну кваліфіковану допомогу; під час амбулаторного чи стаціонарного лікування усі видатки, пов'язані з придбанням ліків, тимчасовою непрацездатністю перейняла на себе страхова фірма (компанія, контора); лікувальний заклад, обслуговування, медичні препарати і профілактичні процедури — усе працювало на видужання людини; лікар та медсестра, які його лікували, санітарка, що за ним доглядала, одержали від своєї роботи задоволення.

Це легко уявити, але важко втілити. А після того, як Верховна Рада прийняла у першому читанні Закон про охорону здоров'я, багато хто вирішив, що взагалі у найближчі десятиліття — неможливо. І справа тут не в тому, що наша промисловість через незграбність виготовляє тільки 20 відсотків необхідних Україні ліків і 40 — медичної техніки та інструментарію. А у тому, що вітчизняна медицина на європейській та світовій аренах і досі носить «костюмчик» 30-х років, тоді як інші, не відстаючи від віянь часу, одяглися у значно сучасніше вбрання. Нагадаємо: проект Закону про охорону здоров'я, прийнятий у першому читанні народними депутатами, пропонує прийняти за основу централізоване управління охороною здоров'я республіки. Попри те, що, скажімо, міськздороввідділ Трускавця «опікає» єдину, як перст, лікарню, міністерство охорони здоров'я сказало: головне, щоб «костюмчик» сидів, і не далі, як у липневому листі на адресу постійної комісії Верховної Ради з питань здоров'я людини, як повідомив її голова П. Віцяк. Інакше — кажучи, кожна районна лікарня повинна мати свободу дій у рамках того, що не викликає суперечень у маєтку біля Маріїнського палацу. Ставити охорону здоров'я на комерційну основу передчасно — наші ескулапи, мовляв, і без того набили руку на презентах від населення. Проте забезпечити платню, яка б дозволяла лікарю жити без «презентів», інструкції Міністерства охорони здоров'я не дозволяють. Страхування повинно бути виключно державним. А чому, власне? Україна поряд з державним здатна і має одержати приватне, відомче медичне страхування, бо це ілюзія, що ми не маємо приватних фірм, колективних власників, асоціацій, яким до снаги ця справа — зовсім не збиткова, як декому здається. Це, до речі, вже доводить асоціація «Укрмедтехніка». Підтекст «пісні» про державне медичне страхування, запевняють у комісії ВР, той самий, що й про патронаж над охороною здоров'я республіки — не втратити права розподілу матеріалів та фінансових ресурсів. Керувати значно приємніше, ніж консультувати, займатися кадровою, організаційною, науковою роботою. До того ж, міністерство фінансує тільки лікувальні заклади республіканського значення, на місцях — хоч трава не рости! Питається, яка ціна такої безглуздої монополії? А ціна — ось вона: лікарні — без ліків, елементарних послуг, інструментарію, а, бува, і без харчоблоків. А народ — без гарантії невідкладної медичної допомоги.

У жовтні очікується друге слухання проекту Закону про охорону здоров'я, але чи відбудеться жовтнева революція у медицині? Голова постійної комісії ВР з питань здоров'я людини П. Віцяк певний, що усе залишиться, як було, якщо народні депутати проголосують за міністерський варіант закону.

Чи не пора повісити у шафу «костюмчик» ортодоксів-ескулапів?

Сергій ВЛАД.

МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ У СТОЛИЦІ

Постановою уряду Київський медичний інститут реорганізовано в Український державний медичний університет.

Підготовка спеціалістів загальномедичного, фармацевтичного, військово-медичного профілів, проведення наукових досліджень в галузі медицини та біології, надання клінічної допомоги населенню, а також підвищення кваліфікації лікарів, наукових працівників та викладачів вищих навчальних закладів України — такими будуть основні напрями роботи новоствореного навчального закладу.

За університетом збережеться ім'я академіка О. О. Богомольця, що його носив інститут.

Прес-служба Прем'єр-міністра України.

● Заборгованість соціалістичних країн Радянському Союзу становила в 1989 році 43,8 мільярда карбованців, в тому числі Куби — 15,5 мільярда, Монголії — 9,5, В'єтнаму — 9,1, Польщі — 5,0, Північної Кореї — 2,2...

● Заборгованість країн третього світу становила 67,5 мільярда доларів...

● Чималим є майно колишнього СРСР за кордоном. За оцінкою експертів, воно перевищує 45 мільярдів доларів.

ПОВЕРНЕННЯ В ЄВРОПУ: З БОРГАМИ ЗАМІСТЬ ПРИДАНОГО

ФІНАНСОВІ СПРАВИ ВЧОРА, СЬОГОДНІ, ЗАВТРА

Важливою ознакою незалежної держави є її вихід на світову арену, налагодження цивілізованих відносин з іншими державами та світовими міжнародними організаціями. Раніше імперія міцно тримала у своїх руках ці зв'язки, і сьогодні певні сили хотіли б їх контролювати.

З цього боку важливе значення має прийнятий Верховною Радою України 2 червня 1992 року Закон «Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій». Закон потрібний для надання урядові законодавчих повноважень для вступу у міжнародні фінансові організації і прийняття фінансових та інших зобов'язань.

Закон допоможе Україні вийти на світову арену, налагодити контакти і плідну співпрацю із світовими міжнародними організаціями, без істотної допомоги яких Україна не зможе швидко реформувати економіку, здійснити докорінні структурні зміни, піднести виробництво до сучасного технічного рівня, вийти з глибокої економічної кризи. Джордж Гілдер у своїй книзі «Дух підприємництва» писав: «Ключ до зростання підібрати легко — дати творчій і ініціативній людині грошей. Причина застою також зрозуміла — творці позбавлені грошей».

Увесь світ використовує іноземний капітал, який здатний зробити великий внесок в успіх стратегії в цілому, особливо в прискорення створення інституту нового ринку капіталів, а також посилити життєздатність платіжного балансу, підтримати фонд стабілізації внутрішньої валюти, зменшити тиск на бюджет, пом'якшити соціальні втрати в перехідний період. Міжнародні фінансові організації виявляють бажання подати Україні фінансову допомогу, і цим треба розумно скористатись. Україна хоче повернутися в Європу, вписатись у світове співтовариство і жити за законами цивілізованого світу.

1. СІМ РАЗІВ ПОДУМАЙ, ПОТІМ ВИРІШУЙ

До використання кредитних ресурсів світових фінансових установ треба підходити обачно, мати добре організовану банківську систему. За відсутності цього можуть бути неочікувані результати. Японія, Туреччина, Північна Корея від такої співпраці почерпнули вигоду, в той час як Перу, Венесуела, Польща потрапили в боржники.

З порадами численних делегацій світових фінансових організацій, які своїми часто роімперськими рекомендаціями не руйнувати єдиного економічного простору, не виходити з рублевої зони і не впроваджувати національних грошей нагнали багато страху на керівництво республіки, не можна погодитись. Їхні архаїчні погляди тепер піддаються серйозній критиці. Так, виконавчий директор світового банку в Японії Масакі Шіратори пише: «Економісти Світового банку насильно нав'язують класичну англо-саксонську політику вільного ринку, засновану на устрої А. Сміта, країнам, що розвиваються, а вона часто непридатна в багатьох країнах третього світу». І далі: «Політика шокової терапії у багатьох країнах не є економічно життєздатною, і вона не тільки економічно нежиттєздатна, а й нежиттєздатна політично. Населення не може витерпіти багатьох заходів цієї програми». Відомий польський економіст Стефан Куровський запитує: «Чи варто витрачати гроші на радників валютного фонду?» І відповідає: «Був комфорт від співпраці з ними, але комфорт був дорожчим, бо політика стабілізації привела нас до руїни. Втрати дорівнюють 25 відсоткам національного доходу. А це 40 мільярдів доларів».

2. ТРОХИ ІСТОРІЇ

Міжнародний валютний фонд та Міжнародний банк реконструкції і розвитку мають статус спеціалізованих установ ООН, оскільки створювалися за її рішенням на спеціальній (червень 1944 року, Бреттон Вудс) валютно-фінансовій конференції. Ці фінансові установи повинні були сприяти найшвидшому відновленню світової економіки: Банк за рахунок надання довгострокових позик і кредитів та гарантування інвестицій, Фонд — за рахунок стабілізації валют, запобігання порушень рівноваги платіжних балансів, встановлення валютних обмежень, розвитку системи багатосторонніх розрахунків тощо. Сприяти економічному розвитку територій регіонів і окремих галузей господарства країн-учасниць через надання кредитів на розвиток виробництва, просуванню приватного капіталу в країни-позичальники означає бути каталізатором приватних інвестицій як через участь у спільному кредитуванні, так і надання гарантій.

СРСР був активним розробником статутних документів обох організацій, але їх не підписав з політичних мотивів. Після ретельного вивчення експертами цих організацій стану справ у країні не міг погодитися з отриманням кредитів, з виконанням рекомендацій.

Вступаючи до світових фінансових організацій, Україна зобов'язується керуватися принципами їх діяльності, і зокрема, такими, як всесвітня підтримка свободи підприємництва, конкуренції, ціноутворення, сприяння усуненню перешкод у сфері торгівлі та валютних відносин.

3. ХТО І СКІЛЬКИ ВИНЕН НАМ

Хто в минулому розпоряджався нашою працею і куди йшли наші ресурси? Заборгованість соціалістичних країн Радянському Союзу становила в 1989 році 43,8 мільярда карбованців, в тому числі Куби — 15,5 мільярда, Монголії — 9,5, В'єтнаму — 9,1, Польщі — 5,0, Північної Кореї — 2,2 та ін.

Заборгованість країн третього світу становила 67,5 мільярда доларів, в тому числі Індії — 14,3, Сирії — 10,8, Іраку — 6,1, Афганістану — 4,9, Ефіопії — 4,5, Алжиру — 4,0, Анголи — 3,2, Південного Ємену — 3,0, Єгипту — 2,7, Лівії — 2,7, Північного Ємену — 1,5, Нікарагуа — 1,3, Камбоджі — 1,4 тощо.

Український народ дорогою ціною платив за чужі імперські амбіції, за намагання створити світову імперію, втягувати в її сферу дедалі нові й нові народи за рахунок фінансової підтримки. Хто покладався на цю дружню допомогу, той з лафетів уже не міг вирватися.

Якби ця заборгованість була розподілена і визначена наша частка, ми могли б увійти у прямі контакти з державами і розпочати роботу по поверненню боргів. Частину їх можна продати.

Чималим є також майно колишнього СРСР за кордоном. За оцінкою експертів, воно перевищує 45 мільярдів доларів. Крім сотень мільярдів доларів партійних грошей. Це міжнародні резерви, тобто гроші на контах. Є також золото на 9,1 мільйона унцій. До кінця року ці міжнародні резерви зростуть до 80 мільярдів доларів.

Михайло ШВАЙКА,
заступник голови Комісії з питань економічної реформи та управління народним господарством Верховної Ради України, кандидат економічних наук.

Конфліктна ситуація

ДИВІДЕНДИ — НЕ ДОКАЗ?

НЕЩОДАВНО акціонерне товариство «Концерн-Електрон» підбило підсумки року своєї діяльності. Суспільно-економічна криза, що паралізувала чимало підприємств, не могла не зачепити й електронівців. І все ж піонер ринкової економіки віднаходить шляхи розв'язання вельми складних постаючих проблем. За півріччя виконано план з прибутку, і акціонери отримають заплановані 25 відсотків дивідендів. Акціонерне товариство приступило до роботи в рамках державної програми «Телевізор».

Одне слово, електронівці попри суспільні катаклізми твердо стоять на ногах, ще й іншим плече підставляють.

Та через місяць після відзначення перших роковин правлінню АТ довелося скуштувати гіркої пігулки. Зосередившись на виробничих проблемах, воно не взяло до уваги сукупності соціально-психологічних чинників, і... біля адміністративного корпусу з'явилися пікетники одного з телевізійних заводів на чолі з головою профкому М. Годиком. Дванадцятеро з них начепили пов'язки з написом «Я голодую». Ініціативна група одного з телезаводів висунула такі вимоги: надати підприємству статус дочірнього на правах юридичної особи, затвердити його статут (що, зрештою, було вирішено до початку пікетування), зняти з директора їхнього заводу додаткові функції у правлінні «Концерну-Електрону», не змінювати структуру заводу (цехи пластмас були виокремлені як самостійний завод, що працює на всі підприємства АТ, і це без захоплення колектив заводу сприйняв. — **О. Т.**), створити асоціацію акціонерних товариств, а також комісію, яка перевірила б законність створення АТ в період мораторію на зміну форм власності. Навколо останньої вимоги вже давно вирували палкі пристрасті, поширювалися неймовірні чутки й домисли. Численним поясненням правління про те, що АТ створено на законних підставах, дехто й досі не вірить. Забігаючи наперед, скажу, що тепер, уже після закінчення акції протесту, коли опубліковано постанову Верховної Ради України від 7 липня цього року з тлумаченням постанови про мораторій, чуткам і домислам, мабуть, буде покладено край.

Президент АТ В. Рибинок та віце-президент С. Медведєв не раз запрошували ініціативну групу до розмови в діловій обстановці, адже мітинг під пекучим сонцем — не найкращий спосіб обговорення претензій і пропозицій, які так чи інакше зачіпають інтереси всіх 53 тисяч акціонерів «Концерну-Електрону».

Якби зацікавлені сторони зібралися за круглим столом і, спираючись на факти й розрахунки, зважили б усі плюси й мінуси від реалізації висунутих вимог, то, певне, швидше дійшли згоди. Та мітинговий синдром зробив своє і сторони обговорювали ситуацію окремо: члени правління — в кабінеті, пікетники — на вулиці. Скористався з нагоди виступити на мітингу і відомий ультрарадикалізмом завсідник і диригент усіх останніх львівських мітингів і пікетів депутат обласної Ради О. Петрик. Він вигукував гасла й звинувачення зі свого постійного «репертуару»: погрожував усім директорам «румунським варіантом» — розстрілом, а представника на Львівщині С. Давимуку запропонував вивезти геть зі Львова тачкою. Це не додало авторитету організаторам акції і посіяло великі сумніви в її доцільності.

Зрештою, після кількох компромісних варіантів правління запропонувало шлях розв'язання конфлікту. Буде створено комісію від державної адміністрації, яка ознайомить зацікавлених з нормативними актами й документами, на підставі яких проводили акціонування. Дводобове протистояння закінчилося. Причиною конфлікту стало не тільки зіткнення загальних інтересів АТ і вузьких інтересів частини акціонерів чи недостатня їх поінформованість про справи фірми. Хоча в «Концерні-Електроні», як ніде, проводять дуже багато брифінгів як для акціонерів і трудових колективів, так і для преси й представників громадських організацій, однак, як засвідчили мітинги, цього виявилося замало. Одним усе зрозуміло, зате в інших не до кінця розвіялися сумніви. Є й такі, які взагалі нічого не хочуть чути, й на це, як то кажуть, немає ради. Але й з ними треба працювати. Правлінню «Концерну-Електрону» доведеться визнати, що на одній з найважливіших ділянок — у роботі з акціонерами — воно припустилося прорахунків. Урок? Безперечно.

А гірка пігулка змусила замислитися: солідні дивіденди — важливий доказ ефективності роботи акціонерного товариства, але самі по собі вони ще не формують ринкове мислення і правлінню доведеться чимало працювати над його формуванням в акціонерів.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львів.

Продиктовано в номер

ПОВЕРНЕННЯ ПАТРІАРХА

Вчора спеціальним рейсом із Риму до Львова прибув літак з тлінними останками Патріарха Йосифа Сліпого. Нащадки виконують заповіт кардинала: «... а як воплотиться ваше видіння і воскресне на волі наша Свята Церква і наш український нарід, занесіть мою домовину, в якій спочину, на рідну Українську землю і покладіть її у храмі Святого Юра у Львові». Упродовж трьох днів триватиме церемонія перепоховання велетня духу, який на світовому рівні утвердив авторитет УГКЦ.

Біля труни, встановленої на летовиці, слово про подвижника єдності народу і церкви виголосили глава УГКЦ Мирослав Іван, Патріарх УАПЦ Мстислав, представник Президента у Львівській області С. Давимука.

Велетенська урочиста процесія у складі представників духовенства з різних країн світу, дипломатів, науковців, митців, представників місцевої влади, мирян вирушила до Преображенської церкви. Процесія зупинилася також біля міської ратуші. Тут поминальне слово про видатного сина України виголосив мер міста Василь Шпіцер.

Домовина стоятиме у соборі Святого Юра до 29 серпня. Відтак після панахиди тіло кардинала буде занесено до крипти.

Окрім церемонії перепоховання, у Львові цими днями буде проведено ряд заходів, покликаних розкрити роль Патріарха у розвитку богословської науки, філософії, літератури, історії, мистецтва. Перебіг подій, пов'язаних із перепохованням Патріарха у землі незалежної України засвідчує, що світова громадськість сприймає його повернення як подію великої політичної ваги.

Наш кор.

Львів.

Знак біди

ДИФТЕРІЯ НАСТУПАЄ

Шість чоловік, один з яких помер, хворіли у нинішньому році в області на дифтерію. Один такий випадок нещодавно зареєстровано і серед житомирян, які протягом останніх двадцяти років не знали цієї хвороби. Міська санепідемстанція нагально просить поліцейських пройти необхідні медичні щеплення.

Володимир ЛИЗА.

Житомир.

ЧОМУ ЛЮДИ НЕ ЛІТАЮТЬ?

Літають. І навіть не гірше птахів. У цьому переконався кожний, хто завітав на аерошоу, присвячене Дню незалежності України. Воно відбувалося на льотному полі Авіаційного науково-технічного комплексу імені Антонова, що в Гостомелі під Києвом. Вхід на подібне шоу на Заході обійшовся б у 25—30 доларів. У нас — за 10 купонів, а то й задарма. Тож гріх було не скористатися можливістю потрапити туди. І цього разу (а таке свято влаштовують щорік) людей зібралося море.

Кращі майстри льотної справи демонстрували в небі досягнення сучасної авіації, а для тих, хто любить подивитися на все зблизька, господарі пропонували оглянути літаки, що розташувалися на льотному полі. Ними, на жаль, не «катали», зате можна було проїхатися на... конях. Для любителів гострих відчуттів.

А їх було і в небі, і на землі вдосталь. Хоча б штрихами накидаю картинки, які змінювали одна одну і викликали зойки захоплення. Реактивні літаки, вишикувавшись «дев'яткою», синхронно розгортаються у «тюльпан». Відстань між крилами всього 10—15 м. Вертольоти зовсім, як іграшкові, кружляють у вальсі, а на прощання кланяються глядачам. АН-2 випускає гірлянди парашутистів. Затяжні стрибки залишають у небі, як факели, прапори України. Запорізькі парашутисти звели етажерку, яка потім плавно розпадалася...

Не встигли пережити попередній сюжет, як у ясному небі з'явився гігант «Мрія». Найбільший літак у світі, одне з досягнень конструкторського бюро АНТК під керівництвом генерального конструктора П. Балабуєва, зі швидкістю 80—90 км/год (що для літака неймовірно важко) буквально завис над головами зачарованої публіки.

Саме літак із сімейства АНів недавно демонструвався на подібному Московському аерошоу, а незабаром полетить на міжнародний авіакосмічний салон до Фарнборо (Англія).

Хочеться вірити, що через тимчасову нестачу керосину найвищий пілотаж не переведеться, не зненіниться. І недаремно ось уже котрий рік льотне свято збирає й збирає багато глядачів.

Людмила ГРАЧ.

Фото Володимира РЕПІКА.

ШЛЯХ ДО ВАРШАВИ КОРО[...]

Два місяці тому пункт пропуску через державний кордон України Рава-Руська — Гребенне здобув статус митниці. І новосформований колектив на чолі з депутатом облради Зеновієм Буричком почав перетворювати її у цивілізовані ворота між Україною і Польщею. Атестаційна комісія, яка запросила дорадниками представників місцевих осередків партій і громадських організацій, ретельно добирала кадри з фахівців-економістів, юристів, знавців іноземних мов з вищою освітою віком до 35 років на конкурсній основі.

— Приділяємо багато уваги навчанню наших працівників, говорить Зеновій Буричко, — маємо підготувати експертів з іконографії, мистецтвознавців. Широкий загал, мабуть, не знає про те, що нашим співробітникам нерідко доводиться виконувати роль громовідводу, оскільки митний огляд у нас поки що доволі дискримінаційний. Ситуація зміниться, коли запровадимо вивізне мито, закон про транзитні перевезення.

А поки вузол прикордонно-митних проблем не розв'язано у державному масштабі, часто виникають криміногенні ситуації. Начальник Рава-Руського КПП майор Олександр Бабін поінформував про затримання 25 туристів, чиї документи були оформлені фальшивою печаткою Міністерства закордонних справ. Компетентні органи вивчають цю справу. Нерідко керівники груп, які спеціалізуються на приватному туризмі, збирають із співвітчизників данину начебто для митників. Мабуть, менше було б розмов про побори митників, якби оплата праці гарантувала непохитність моральних засад: на сьогодні вона становить 3—5 тисяч на місяць. Не отримують вони і проценту з затриманої контрабанди.

Життя щодня вносить корективи у митні правила. Нещодавно у Польщі введено нові, вельми суворі вимоги до власників транспортних засобів — наші автомобілі, які чадять вихлопами, до Польщі уже не потраплять. Нарікають сусіди й на те, що наша дешева горілка штовхає поляків до зловживання спиртним. Митникам доводиться враховувати нові мотиви у взаєминах між державами.

Митницю треба обладнати якнайсучасніше. Допомогти тут можуть західні бізнесмени, які уже звернули увагу на нову митницю хо-

Налагодж[...] зв'язки —[...]

ча б тому, [...] шави через [...] лометрів к[...] рез Мостис[...] нієї з фір[...] (Польща —[...] нував проек[...] митниці у [...] ленням яко[...] ні і займає[...] ронні ваги, [...] нує в обмін[...] плити, даду[...] дити митни[...] но новому [...] поки що не[...] митниць У[...] ська фірма[...] на» за[...] сне обл[...] і забезпече[...] структури, [...] ництво дор[...] — Львів, [...] кемпінгів, [...] них пункті[...] Рава-Руськ[...] ги прикорд[...] бюджету У[...] хувала, мі[...] Відтепер [...] рядок тут [...] ними зуси[...]

Ок[...]

Рава-Ру[...]

Наші мандрівки

У ХОРВАТІЇ ДОВГІ ХВИЛИНИ

Всього десять хвилин було відведено на виступ фольклорного колективу «Криниці» (Сосниця) на традиційному міжнародному фестивалі народної пісні у Загребі. Але колектив не відпускали зі сцени майже годину. А потім ще криничан запросили виступити на різних концертних майданчиках міста, вони навіть стали учасниками виборчої кампанії.

Керівник театру малих форм Сосницького районного будинку культури Віра Мокренчя згодом ділилася враженнями:

— Коли ми приїхали до Загреба, поруч з нами виступали канадці, австрійці, румуни, словени. Чому нас так тепло приймали? Виявляється, до Загреба прибули багато біженців-українців із Сербії, звісно, для них рідні українські пісні були чимось особливим.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Реалії —

ЧЕРГ[...] ЧЕРГ[...]

Понад 7[...] мають п[...] квартир по[...] ні на облі[...] ділах міста[...] бувають у[...] ку. Молоді[...] були на р[...] центру з[...] ліквідатор[...] бильській [...] зрозуміти: [...] придумали[...] нують у м[...] деяні поза[...] сятиліття [...] гах.

Во[...]

Житоми[...]

Спорт

ПОКИ ЩО ХОДИМО БИТІ

Угорщина — Україна — 2:1 (0:1), товариський матч, Ніредьгаза. Міський стадіон. 26 серпня. Ясно. 35 градусів. 6 тисяч глядачів.

Судді: О. Штренг, Ф. Марку, Ю. Спаратов (усі — Румунія).

Угорщина: Петрі (Балог, 21), Надь, Істл, Чех, Льорінг (Каман, 46), Лімбергер (Мартон, 75), Фішер (Вебер, 46), Богнар (Шалої, 67), Пістон, Ліпшеї, Ковач.

Україна: Помазун, Юдін, Драгунов, Шматоваленко (Сак, 90), Цвейба, Дудник (Никифоров, 60), Анненков, Цимбалар (Кандауров, 63), Гудименко (О. Бондаренко, 60), Леоненко, Призетко (Гусєв, 66).

Голи: Гудименко (34), Ковач (80), Надь (90). На 11 хвилині Фішер не реалізував пенальті.

Попереджено Гудименка, Чеха, Шалої, Юдіна. На 56-й хвилині вилучено з поля Леоненка.

Незважаючи на тропічну спеку, на трибунах затишного стадіону в Ніредьгазі — красивого міста, що за 67 кілометрів від угорсько-українського кордону, — зібралося чимало глядачів.

І якщо судити про поєдинок національних збірних Угорщини та України, то він, гадаю, не розчарував болільників, бо мав досить цікавий сюжет. Активною стороною більшість часу, як і годиться, були господарі. Але і гості в епізодах показали цілком пристойний футбол...

Уже на 5-й хвилині Леоненко обіграв п'ятьох угорців і сильно пробив. І з того моменту український форвард перебував під пильним наглядом суперників. Угорці дуже швидко розкусили, що Віктор — хлопець темпераментний, і тишком-нишком підпускали, як то кажуть, їжака під череп — били по ногах, зрештою — травмували обличчя! Що потім сталося найприкріше: захисник угорців Надь з порушенням правил відібрав у киянина м'яч, а той ударив кривдника ззаду по ногах.

Я не виправдовую Леоненка. Емоції не повинні переважати над розумом справжнього майстра і взагалі дорослої людини. Однак суддівство румуна Штренга викликало, м'яко кажучи, подив. Воно було явно упереджене. Як сказав на післяматчевій прес-конференції головний тренер збірної України Віктор Прокопенко, склалося враження, що суддя не зупинить зустрічі доти, доки господарі не забʼють переможний гол. І справді, угорці провели м'яч на... 94-й хвилині!

Ну, а який же вигляд мала збірна України? Після зустрічі я розмовляв з кількома тренерами наших клубів вищої ліги. Ось їхні думки.

А. Куксов («Зоря»-МАЛС):

— Прикро, звичайно, програвати. Як на мене, все мало завершитися нічиєю. Гра нашої збірної залишила подвійне враження. Перший тайм вона виграла, моментами демонструючи злагоджені дії, забила красивий гол! Чого, на жаль, ми не побачили в другому таймі. Хоча й були можливості подвоїти рахунок. В українській команді позитивну оцінку заслужив, як на мене, лише воротар Помазун. Він і пенальті парирував, і ще багато разів виручав колектив.

М. Павлов («Дніпро»):

— Згоден з Анатолієм. Додам ще й таке. Вся робота з національною командою мені нагадує любительство чистої води. Наша головна команда не має ні коштів, ні бази. Складається враження, що вона не цікавить керівництво країни. А між іншим, угорські гравці за цю перемогу отримали солідні премії. Поєдинком цікавився особисто Президент Угорщини. І основне: нам необхідно якомога швидше визначитися з головним тренером збірної!

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Ніредьгаза.

ОЙ НЕ ЗНАЛИ ВІВЦІ ПРАВИЛ

Опівдні 25 серпня на перегоні Урожайна — Солідарний (Луганська область) приміський поїзд наїхав на отару овець, що належали одному з колгоспів Білокуракинського району. Вівці залишились без нагляду. Внаслідок наїзду загинуло 250 голів худоби.

Прес-центр громадських зв'язків МВС України.

ЗУПИНИВСЯ ЗАВОД

Ті, хто одержував продукцію Луцького підшипникового заводу, заборгували йому понад 300 мільйонів карбованців, після чого завод «сів на картотеку». Продукцію виготовили, а на зарпла-

ту грошей[...] одному з [...] ємств Во[...] ту. Працю[...] ні служб[...]

Бо[...]

Волин[...]

СОЛО[...] САМО[...]

Напив[...] себе ціка[...] Рівненсь[...] єднання [...] лів Стан[...] бройовись[...] ма учбов[...] мінами, [...] нити тер[...] Артиста-[...]

Сер[...]

Рівне.

Реклама

ШЛЯХ ДО ВАРШАВИ КОРОТШАЄ

Два місяці тому пункт пропуску через державний кордон України Рава-Руська — Гребенне здобув статус митниці. І новосформований колектив на чолі з депутатом облради Зеновієм Буричком почав перетворювати її у цивілізовані ворота між Україною і Польщею. Атестаційна комісія, яка запросила дорадниками представників місцевих осередків партій і громадських організацій, ретельно добирала кадри з фахівців-економістів, юристів, знавців іноземних мов з вищою освітою віком до 35 років на конкурсній основі.

— Приділяємо багато уваги навчанню наших працівників, — говорить Зеновій Буричко, — маємо підготувати експертів з іконографії, мистецтвознавців. Широкий загал, мабуть, не знає про те, що нашим співробітникам нерідко доводиться виконувати роль громовідводу, оскільки митний огляд у нас поки що досить дискримінаційний. Ситуація зміниться, коли запровадимо вивізне мито, закон про транзитні перевезення.

А поки вузол прикордонно-митних проблем не розв'язано у державному масштабі, часто виникають криміногенні ситуації. Начальник Рава-Руського КПП майор Олександр Бабін поінформував про затримання 25 туристів, чиї документи були оформлені фальшивою печаткою Міністерства закордонних справ. Компетентні органи вивчають цю справу. Нерідко керівники груп, які спеціалізуються на приватному туризмі, збирають із співвітчизників данину начебто для митників. Мабуть, менше було б розмов про побори митників, якби оплата праці гарантувала непохитність моральних засад: на сьогодні вона становить 3—5 тисяч на місяць. Не отримують вони і проценту з затриманої контрабанди.

Життя щодня вносить корективи у митні правила. Нещодавно у Польщі введено нові, вельми суворі вимоги до власників транспортних засобів — наші автомобілі, які чадять вихлопами, до Польщі уже не потрапляють. Нарікають сусіди й на те, що наша дешева горілка штовхає поляків до зловживання спиртним. Митникам доводиться враховувати нові мотиви у взаємних між державами.

Митницю треба обладнати якнайсучасніше. Допомогти тут можуть західні бізнесмени, які уже звернули увагу на нову митницю

Налагоджуємо зв'язки

хоча б тому, що шлях до Варшави через неї на сто кілометрів коротший, ніж через Мостиську. Керівник однієї з фірм Євген Біляк (Польща — ФРН) запропонував проект облаштування митниці у Гребенному, втіленням якого фірма сьогодні і займається. Нові електронні ваги, які фірма пропонує в обмін на залізобетонні плити, дадуть змогу проводити митний огляд на якісно новому рівні. Подібних поки що не має жодна з 44 митниць України. А італійська фірма «Фульвіо Феріна» запропонувала комплексне облаштування митниці і забезпечення всієї інфраструктури, включаючи будівництво дороги Рава-Руська — Львів, зведення готелів, кемпінгів, кафе, автосервісних пунктів. Уже сьогодні Рава-Руська відчула переваги прикордонного міста: до бюджету її митниця перерахувала мільйон карбованців. Відтепер про чистоту і порядок тут дбатимуть спільними зусиллями.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Рава-Руська.

У РАЗ...

ПРОВОКАЦІЇ—«ВОГ...

У сусідів

У придністровських селах почастішали самосуди. Цей факт відмітила об'єднана контрольна комісія на пресконференції, яку було дано для місцевих та іноземних журналістів. Придністровський конфлікт поставив людей по різні сторони барикад. І часом вони починають розмовляти одне з одним за допомогою зброї, якої і на лівому, і на правому берегах сьогодні задосить. Карні злочини, скоєні з застосуванням зброї, розслідує спеціальна оперативно-слідча група, створена при контрольній комісії.

Її члени вважають, що припинення вогню і роз'єднання воюючих сторін лише перший етап стабілізації обстановки в регіоні. Другий полягає у встановленні правопорядку в районах, де ще недавно точилися бої.

І все ж головне завдання миротворчих сил сьогодні — розмінування території, на якій ще недавно точилися бої. За даними спеціалістів, вона займає 250 квадратних кілометрів і роботи тут вистачить на два з половиною місяці. Сапери вже знешкодили 4,5 тисячі різних вибухових пристроїв.

Рішенням контрольної комісії піднято залізничний шлагбаум перед товарними ешелонами. Молдова, яка втрачала в день 11 мільйонів карбованців через воєнні дії і блокади залізниці, почала одержувати вантажі, що накопичилися на станції Роз...

З «гарячих» точок

ІДЕ ВІЙНА ЗА «КОРИДОР»

За останніми офіційними даними азербайджанської сторони бої з вірменськими формуваннями ведуться в Агдеринському та Агдамському районах Азербайджану. Крім того, експедиційний корпус Вірменії розпочав штурм села Фараджан Лачинського району, захоплення котрого забезпечило б безперешкодне просування вірменської бойової техніки та живої сили через так званий Лачинський коридор. Атаку було відбито. Повідомляється також, що з боку Вірменії піддано обстрілам прикордонні села Таузького, Кедабекського і Зангеланського районів, де загинуло сім чоловік.

Ровшан АЛІЄВ.
Баку.

Актуально

ПІСЛЯ СВЯТА — САММІТ

Уперше після тривалої перерви в Бішкеку під головуванням Президента відбулося спільне засідання президій уряду та парламенту. На ньому розглядався цілий комплекс питань, пов'язаних з підготовкою до святкування 31 серпня Дня незалежності республіки і проведення в його рамках міжнародного курултаю (з'їзду) киргизів, а також призначеної на вересень зустрічі в Бішкеку глав держав та урядів країн СНД.

У День незалежності, що буде відзначатися цього року вперше, у Киргизстані очікуються різні урочистості і навіть забутий вже багатьма військовий парад.

Що стосується вересневого самміту СНД, то особливу активність у підготовці до нього виявляють військові. Останніми днями у республіці вже побували секретар Ради міністрів оборони СНД Івашов та заступник головкому ОЗС СНД П'янков. Вони обговорили з керівництвом республіки деякі аспекти наступної зустрічі. Зокрема, вже отримано попереднє «добро» Президента Киргизстану Акаєва на ратифікацію нещодавно парафованого в Ташкенті договору про створення в рамках співдружності сил щодо підтримання миру і груп військових спостерігачів.

Євген ДЕНИСЕНКО.
Бішкек.

Контакти і контракти

МІСЦЕ ЗУ... ВИСТ...

Цими днями в канадському місті Ванкувері проходить традиційна Національна Тихоокеанська виставка, приурочена сторіччю переселення перших українців до Канади.

— Участь української делегації у виставці стала можливою завдяки зусиллям ванкуверської ініціативної групи, — сказав заступник голови президії Торгово-промислової палати України Віктор Яновський. — Відвідувачі зможуть ознайомитися із зразками продукції, при...

БЮДЖЕТ ТАДЖИКИС... ГОРИТЬ СИНІМ ПОЛУ...

Нова ціна на туркменський газ приведе нас до фінансової катастрофи. Телеграму такого змісту надіслав перший заступник Прем'єр-міністра Республіки Таджикистан Джамшед Карімов у відповідь на несподіване рішення керівників із Туркменістану брати за тисячу кубів «блакитного палива» 5500 карбованців. І це без урахування транспортних витрат.

Прохання, з яким раніше...

Реалії

Погляд

СТІНА ПЛЮС ФАНТАЗІЯ

Такий настінний живопис (як цей «водоспад» на одному з будинків у Швейцарії) стає дедалі популярнішим у Європі та на інших континентах. Він вносить певний колорит в «обличчя» вулиць і навіть цілих міст. Згадаймо хоча б Берлінську стіну, яку вмить розмалювали після відомих подій. У тій же Німеччині саме в такий спосіб прикрасили кілька зовні непривабливих бункерів часів другої світової війни. Сюжети — найрізноманітніші. Була б стіна.

Фото Кейстон—ІТАР—ТАРС.

Наші мандрівки

У ХОРВАТІЇ ДОВГІ ХВИЛИНИ

Всього десять хвилин було відведено на виступ фольклорного колективу «Криниці» (Сосниця) на традиційному міжнародному фестивалі народної пісні у Загребі. Але колектив не відпускали зі сцени майже годину. А потім ще криничан запросили виступити на різних концертних майданчиках міста, вони навіть стали учасниками виборчої кампанії.

Керівник театру малих форм Сосницького районного будинку культури Віра Мокрениця згодом ділилася враженнями:

— Коли ми приїхали до Загреба, поруч з нами виступали канадці, австрійці, румуни, словени. Чому нас так тепло приймали? Виявляється, до Загреба прибули багато біженців-українців із Сербії, звісно, для них рідні українські пісні були чимось особливим.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

Реалії

ЧЕРГА ПОЗА ЧЕРГОЮ

Понад 700 житомирян, які мають право на отримання квартир позачергово, стоять нині на обліку в житлових відділах міста. Деякі з них перебувають у чергах ще з 1984 року. Молоді спеціалісти, які прибули на роботу до обласного центру за направленнями, і ліквідатори аварії на Чорнобильській АЕС ніяк не можуть зрозуміти: чи то такий закон придумали, чи то так його втілюють у життя на місцях, що деякі позачерговики майже десятиліття чекають житла у чергах.

Володимир РЕВКО.
Житомир.

...ДИМО БИТІ

ліги. Ось їхні думки.

А. Куксов («Зоря»-МАЛС):

— Прикро, звичайно, програвати. Як на мене, все мало завершитися нічиєю. Гра нашої збірної залишила подвійне враження. Перший тайм вона виграла, моментами демонструючи злагоджені дії, забила красивий гол! Чого, на жаль, ми не побачили в другому таймі. Хоча й були можливості подвоїти рахунок. В українській команді позитивну оцінку заслужив, як на мене, лише воротар Помазун. Він і пенальті парирував, і ще багато разів виручав колектив.

М. Павлов («Дніпро»):

— Згоден з Анатолієм. Додам ще й таке. Вся робота з національною командою мені нагадує любительство чистої води. Наша головна команда не має ні коштів, ні бази. Складається враження, що вона не цікавить керівництво країни. А між іншим, угорські гравці за цю перемогу отримали солідні премії. Поєдинком цікавився особисто Президент Угорщини. І основне: нам необхідно якомога швидше визначитися з головним тренером збірної!

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.
Ніредьгаза.

Коротко

ОЙ НЕ ЗНАЛИ ВІВЦІ ПРАВИЛ

Опівдні 25 серпня на перегоні Урожайна — Солідарний (Луганська область) приміський поїзд наїхав на отару овець, що належали одному з колгоспів Білокуракинського району. Вівці залишились без нагляду. Внаслідок наїзду загинуло 250 голів худоби.

Прес-центр громадських зв'язків МВС України.

ЗУПИНИВСЯ ЗАВОД

Ті, хто одержував продукцію Луцького підшипникового заводу, заборгували йому понад 300 мільйонів карбованців, після чого завод «сів на картотеку». Продукцію виготовили, а на зарплату грошей немає. І довелося одному з найбільших підприємств Волині зупинити роботу. Працюють тільки ремонтні служби.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

СОЛО З... САМОПАЛОМ

Напившись, знайшов для себе цікаве заняття співак Рівненського обласного об'єднання музичних ансамблів Станіслав Шкінда: озброївшись самопалом та двома учбовими протитанковими мінами, він спробував учинити терор у кафе «Рівне». Артиста-терориста затримано.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.
Рівне.

ИАЄ

ю

лях до Вар... на сто кі... ий, ніж че... Керівник од... Біляк ...) запропо... ...лаштування ...нному, вті... ...рма сьогод... Нові елект... ...рма пропо... ...алізобетонні ...огу прово... ...д на якіс... Подібних ...жодна з 44 ... А італій... ...ль... Фері... ...плек... ...тниці ...сієї інфра... ...аючи будів... Рава-Руська ...ня готелів, ...автосервіс... ...же сьогодні ...ула перева... ...міста: до ...иця перера... ...карбованців. ...стоту і по... ...муть спіль...

...ЕЛЕНЧІ.

...томирян, які ...отримання ...стоять ни... ...тлових від... ...з них пере... ...це з 1984 ро... ...тя, які при... ...цю обласного ...вленнями, і ...на Чорно... ...к не можуть ...аний закон ...ган його вті... ...місцях, що ...и майже де... ...житла у чер...

...РЕВКО.

Кор...ко

І довелося ...них підпри... ...инити робо... ...ськи ремонт...

...РЕКЕТА.

...асть.

...М

...айшов для ...тя співак ...ласного об'... ...х ансамб... ...кінда: оз... ...лом та дво... ...итанковими ...бував учи... ...ве «Рівне». ...затрима...

...НИЧУК.

ПОЛТАВ... ...участь у ...ку. Про... Полісі тех... ...запасних ...о-техніч... ...рсів угоди ...рсів під ...3 рік. ...ільйону.

У РАЗІ ПРОВОКАЦІЇ—«ВОГОНЬ!»

У сусідів

У придністровських селах почастішали самосуди. Цей факт відмітила об'єднана контрольна комісія на прес-конференції, яку було дано для місцевих та іноземних журналістів. Придністровський конфлікт поставив людей по різні сторони барикад. І часом вони починають розмовляти одне з одним за допомогою зброї, якої і на лівому, і на правому берегах сьогодні задосить. Карні злочини, скоєні з застосуванням зброї, розслідує спеціальна оперативно-слідча група, створена при контрольній комісії.

Її члени вважають, що припинення вогню і роз'єднання воюючих сторін лише перший етап стабілізації обстановки в регіоні. Другий полягає у встановленні правопорядку в районах, де ще недавно точилися бої.

І все ж головне завдання миротворчих сил сьогодні—розмінування території, на якій ще недавно точилися бої. За даними спеціалістів, вона займає 250 квадратних кілометрів і роботи тут вистачить на два з половиною місяці. Сапери вже знешкодили 4,5 тисячі різних вибухових пристроїв.

Рішенням контрольної комісії піднято залізничний шлагбаум перед товарними ешелонами. Молдова, яка втрачала в день 11 мільйонів карбованців через воєнні дії і блокади залізниці, почала одержувати вантажі, що накопичилися на станції Роздільній Одеської області. Правда, пасажирських дизелів поки що не пропускають через залізничний міст у районі Бендер: придністровське керівництво вимагає спочатку вивести із села Варниці, що межує з містом, загони поліції, які там залишилися.

У той же час засоби масової інформації висловлюють побоювання з приводу присутності в зоні конфлікту російських миротворчих формувань. У цьому зв'язку генерал-лейтенант Журбенко, який представляв Росію в об'єднаному командуванні миротворчими силами, сказав: «У зв'язку з угодою до зони конфлікту було введено нейтральні сили, які не підтримували б ні ту, ні другу сторони. Як тільки буде виконано завдання, що стоять перед нами, ми з Молдови підемо».

На запитання про сумнозвісну «третю» силу представник Молдови в об'єднаній контрольній комісії полковник Кіртоаре зауважив, що комісія не має конкретних фактів щодо цього, але, очевидно, йдеться про «дії дуже мобільних груп», існування яких пояснюється тим, що «є люди, які реалізували себе в конфлікті і не хочуть з нього йти». Тому збройні сили, що перебувають в регіоні, одержали чіткий наказ: у разі збройних провокацій відкривати прицільний вогонь.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

З «гарячих» точок

ІДЕ ВІЙНА ЗА «КОРИДОР»

За останніми офіційними даними азербайджанської сторони бої з вірменськими формуваннями ведуться в Агдеринському та Агдамському районах Азербайджану. Крім того, експедиційний корпус Вірменії розпочав штурм села Фараджан Лачинського району, захоплення котрого забезпечило б безперешкодне просування вірменської бойової техніки та живої сили через так званий Лачинський коридор. Атаку було відбито. Повідомляється також, що з боку Вірменії піддано обстрілам прикордонні села Таузького, Кедабецького і Зангеланського районів, де загинуло сім чоловік.

Ровшан АЛІЄВ.

Баку.

Актуально

ПІСЛЯ СВЯТА—САММІТ

Уперше після тривалої перерви в Бішкеку під головуванням Президента відбулося спільне засідання президій уряду та парламенту. На ньому розглядався цілий комплекс питань, пов'язаних з підготовкою до святкування 31 серпня Дня незалежності республіки і проведення в його рамках міжнародного курултаю (з'їзду) киргизів, а також призначеної на вересень зустрічі в Бішкеку глав держав та урядів країн СНД.

У День незалежності, що буде відзначатися цього року вперше, у Киргизстані очікуються різні урочистості і навіть забутий вже багатьма військовий парад.

Що стосується вересневого самміту СНД, то особливу активність у підготовці до нього виявляють військові. Останніми днями у республіці вже побували секретар Ради міністрів оборони СНД Івашов та заступник головкому ОЗС СНД П'янков. Вони обговорили з керівництвом республіки деякі аспекти наступної зустрічі. Зокрема, вже отримано попереднє «добро» Президента Киргизстану Акаєва на ратифікацію нещодавно парафованого в Ташкенті договору про створення в рамках співдружності сил щодо підтримання миру і груп військових спостерігачів.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Бішкек.

Цими днями в канадському місті Ванкувері проходить традиційна Національна Тихоокеанська виставка, приурочена сторіччю переселення перших українців до Канади.

Контакти і контракти

МІСЦЕ ЗУСТРІЧІ—ВИСТАВКА

— Участь української делегації у виставці стала можливою завдяки зусиллям ванкуверської ініціативної групи, — сказав заступник голови президії Торгово-промислової палати України Віктор Яновський. — Відвідувачі зможуть ознайомитися із зразками продукції, привезеними з України. На огляд пропонуємо кращі вироби декоративно-прикладного мистецтва, зокрема зразки петриківського розпису, закарпатського різьблення по дереву, української порцеляни, кераміки, а також повну колекцію національних костюмів усіх регіонів нашої країни.

Таке забарвлення виставки не виключає налагодження на ній зв'язків з бізнесменами Канади і США. Принаймні три перших дні були присвячені саме зустрічам з представниками ділових кіл цих країн.

Прес-центр Торгово-промислової палати України.

БЮДЖЕТ ТАДЖИКИСТАНУ ГОРИТЬ СИНІМ ПОЛУМ'ЯМ

Нова ціна на туркменський газ приведе нас до фінансової катастрофи. Телеграму такого змісту надіслав перший заступник Прем'єр-міністра Республіки Таджикистан Джамшед Карімов у відповідь на несподіване рішення постачальників із Туркменістану брати за тисячу кубів «блакитного палива» 5500 карбованців. І це без урахування транспортних витрат.

Реалії

Прохання, з яким раніше звернувся до сусідів таджикистанський уряд — заморозити до кінця року ціни на рівні 1600 карбованців за тисячу кубів, — залишилося без уваги. У республіці розуміють труднощі газодобувників, яких змушують до таких кроків зростаючі накладні витрати, але разом з тим сподіваються на розуміння і своїх проблем.

За нинішнього украй гострого бюджетного дефіциту Таджикистан не в змозі знайти «зайві» гроші для покриття додаткових затрат, пов'язаних із закупівлею туркменістанського газу (річний обсяг закупівель становить 1,6 мільярда кубометрів — 70 відсотків загальних потреб).

Ще один нищівний удар по республіканському бюджету завдасть подорожчання у п'ять разів транспортування зрідженого газу з Росії. В уряді Таджикистану нині ламають голови над тим, як ліквідувати черговий фінансовий прорив, поява котрого найближчим часом неминуча.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

Погляд

СТІНА ПЛЮС ФАНТАЗІЯ

Такий настінний живопис (як цей «водоспад» на одному з будинків у Швейцарії) стає дедалі популярнішим у Європі та на інших континентах. Він вносить певний колорит в «обличчя» вулиць і навіть цілих міст. Згадаймо хоча б Берлінську стіну, яку вмить розмалювали після відомих подій. У тій же Німеччині саме в такий спосіб прикрасили кілька зовні непривабливих бункерів часів другої світової війни. Сюжети — найрізноманітніші. Була б стіна.

Фото Кейстон — ІТАР — ТАРС.

Експрес-новини

ЛЕТІТИ НА ПІВДЕНЬ НЕ МОЖНА. ЗІБ'ЮТЬ!

Зону, закриту для іракських літаків і вертольотів, встановили вчора на півдні Іраку члени антиіракської коаліції США, Великобританія і Франція. Її створено з метою перешкодити режиму Хусейна жорстоко придушувати виступи мусульман-шиїтів. За даними американської розвідки, іракське командування вже переправило на північ країни всі бойові літаки, що базувалися на південь від 32-ї паралелі. Але офіційний Багдад заявив, що встановлення зони неминуче призведе до збройної конфронтації, хіба що посередники зможуть зняти напруження. Одночасно один з лідерів іракської опозиції висловив думку, що дії західних країн лише піднімуть бойовий дух повстанців-шиїтів.

ЩЕ ОДИН КРОК ДО МИРУ

До розробки конкретного плану врегулювання конфлікту в колишній СФРЮ наблизились учасники міжнародної конференції в Лондоні. План повинен зобов'язати ворогуючі сторони утримуватись від захоплення територій силою, відмовитись від практики «етнічного очищення», закрити табори для інтернованих осіб та не порушувати існуючі кордони.

НА ЧЕРЗІ — РІШЕННЯ ПАРЛАМЕНТУ

Про поділ ЧСФР на дві окремі держави до 1 січня 1993 року домовились на зустрічі в Брно прем'єри Чехії і Словаччини Клаус і Меч'яр. Вони закликали чесько-словацький парламент прийняти до кінця вересня закон, який визначить спосіб ліквідації федерального устрою ЧСФР. Обидві сторони виступають проти проведення референдуму з цього питання.

ЗНОВУ ЧИЯСЬ «РУКА»!

До терористичного акту в алжирському міжнародному аеропорту причетні іноземці. Про це заявив прем'єр-міністр країни Абдельсалям, хоча він не уточнив, які саме іноземні сили можуть стояти за цією подією. За останніми даними, від вибуху в аеропорту загинуло дев'ять і поранено понад 100 чоловік.

НАРОБИВ «ЕНДРЮ» ЛИХА

Вдруге припинивши передвиборчу кампанію, Президент США Буш відвідав штат Луїзіана, на який обрушився ураган «Ендрю». До цього Буш оголосив Луїзіану, як і Флориду, зоною стихійного лиха. Це означає, що штат одержить допомогу від федерального уряду.

Власкори повідомляють

Єреван

ТАЛОНИ — ШТУКА ПЕРЕВІРЕНА

Рішенням уряду Республіки Вірменія з 1 вересня в системі державної торгівлі знову вводять розподіл товарів за талонами. На перших порах на них населення одержуватиме лише цукор і сигарети — відповідно по 500 грамів та 4 пачки на кожного члена сім'ї у місяць. Однак, як повідомив на брифінгу керівник прес-служби уряду РВ В. Маноян, не виключено, що невдовзі за талонами розподілятимуться і хлібобулочні вироби.

АРА МЕЛІКСЕТЯН.

Рига

БАНК ЛАТВІЇ ПРИПИНЯЄ РОЗРАХУНКИ З УКРАЇНОЮ

До підписання угоди між Центральним банком України і Банком Латвії платежі, що надходять з України, не зачислятимуться на його рахунки.

Таке рішення пояснюється тим, що Україна відкладає обговорення міжбанківської угоди. Банк Латвії вважає, що делегації двох країн мають домовитися про можливості сплати Україною боргу Латвії, який становить 8,7 мільярда карбованців.

Олександр ЧЕРЕВЧЕНКО.

Ташкент

БОРОТИМУТЬСЯ, АЛЕ ПО-ПАРЛАМЕНТСЬКИ

Нову партію під назвою «Ватан тараккіеті» («Вітчизняний прогрес») офіційно зареєстровано в Міністерстві юстиції Узбекистану. Її лідером став поет Осман Азім, який стояв у витоків народного руху «Берлік» і демократичної партії «Ерк». Основою нової партії стали письменники, вчені і підприємці. Її мета — допомогти політичним і економічним реформам у республіці, забезпечити справжню незалежність Узбекистану. «Ватан тараккіеті» заявила про свою готовність боротися за владу парламентським шляхом.

Зульфія РАСУЛІ.

На зв'язку Софія

ПОЛІТИЧНІ ІГРИЩА

З Боснії та Герцеговини депортують до болгарського кордону великі групи мусульман. У такий спосіб Белград намагається змінити етнічний склад населення в районах, що межують з Болгарією. Окрім того, болгарська преса, посилаючись на дипломатичні кола, повідомила, що власті Югославії мають намір штучно розширити конфлікт на південь та схід.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

ЯКБИ Я БУВ ПОЛТАВСЬКИЙ СОЦЬКИЙ...

На жаль, полтавським сотником я бути не можу з трьох причин: по-перше — мешкаю не в Полтаві, а на Луганщині, по-друге — погано знаюся на козацьких звичаях і останнє — старий, маю 62 роки.

А от Прем'єр-міністром (хай вибачить мені Вітольд Павлович) могли б і обрати. У такому разі я б негайно наказав правильно відрегулювати розміри заробітних плат. Це й стало б тим важелем, який підніме рівень виробництва, знизить ціни, покращить добробут народу. Бо за нинішньої ситуації наша незалежна Україна буде схожа на людину з відрубаними руками й головою. Чи можемо таке допустити? Ні! Надто дорогою ціною дісталася нам незалежність. Пролито ріки материнських і дитячих сліз за нашу суверенну Україну, яку ми не встигли побудувати, а вже не шануємо. Намагаємося роздерти на шматки, які поодинці стануть легкою здобиччю для екстремістських сил. Тож, коли б я був Прем'єр-міністром, зробив би так, щоб охоронці, сторожі одержували посадовий оклад, інші ж мають одержувати стільки, скільки заробили своєю працею. А от науковцям, мабуть, треба платити більше від усіх. Щоб не було, як то кажуть, відплиму умів.

Ех, коли б я був полтавський соцький, багацько діла я зробив... Та не дав Бог жабі хвоста...

Михайло ЗАЖИРИЛО, пенсіонер.

Новоохтирка Новоайдарського району Луганської області.

ВІДГУКНІТЬСЯ!

До редакції продовжують надходити листи з проханням допомогти розшукати рідних, друзів. Наші читачі схвалюють появу в газеті рубрики «Відгукніться!» Наведу слова тільки з одного листа, але в ньому зібрано думки багатьох читачів. Валентина Никитюк-Ковальчук з Торчина Луцького району Волинської області пише: «Дуже хорошу справу ви зробили, започаткувавши рубрику «Відгукніться!» Преса давно повинна була це зробити, ще в повоєнні роки, бо тоді, щоб відшукати одне одного, треба було хтозна куди звертатися, але чи всі могли це зробити? Губилися по світах люди — рідні, близькі, знайомі. Особливо складно було розшукати жінок, котрі, виходячи заміж, змінювали прізвища. А виявляється, це можна зробити так просто — вмістити листа в газеті, вказати адресу, і люди після довгих років розлуки можуть зустрітися. Сьогодні преса багато уваги приділяє «службі знайомств», а от «зустрічі старих друзів» — ні. Прошу продовжити рубрику «Відгукніться!» і друкувати її регулярно».

Через моє життя пройшло багато людей, яких розкидала доля, а так хотілося б відшукати хоч декого з них. Мене двічі вивозили в Сибір. 1945 року — в селище Вільва Молотовської області. Вчилася в ремісничому училищі в місті Чусова. Вдруге мене вивезли 1947 року в Киселевськ Кемеровської області. Працювала в шахті, а потім вчилася в медучилищі у Прокоп'євську. Прошу відгукнутися моїх знайомих.

Валентина Вікторівна Никитюк-Ковальчук.

Торчин Луцького району Волинської області.

Доля розпорядилася так, що мій батько під час війни, а точніше — 1943 року, опинився в Німеччині і там залишився. Він писав листи до рідних, бажаючи хоч щось дізнатися за нас із мамою. Двічі я йому писав, але жодного разу відповіді не одержав. Можливо, з допомогою вашої газети я дізнаюся за долю мого тата. Його звали ВАРЧАК Степан Йовхимович. Дуже буду вдячний.

ВАРЧАК Олександр Степанович.

Тиниця Бахмацького району Чернігівської області.

Ласкаво прошу надрукувати мого листа у вашій газеті. Ми розшукуємо родичів — СКЛЯРОВУ Олену та її чоловіка ПОЛЬОВОГО Ярослава, які до 1956-57 року жили в Івано-Франківській області, а потім виїхали, здається, на Сумщину. ПОЛЬОВІ Ольга і Теодор, які проживають в Англії, хочуть з ними листуватися. З хвилюванням чекаю добрих вістей. З повагою до вашої газети, передплатником якої я є з першого дня її виходу,

ПОЛЬОВА Стефанія Карлівна.

Городенка Івано-Франківської області.

Дорога редакціє! Маю на вас дуже велику надію, може, з допомогою «Голосу України» я знайду своїх батьків, родичів чи людей, котрі знають їх. Мене звуть ПІЧКА Андрій Іванович, народився 7 січня 1976 року, місце реєстрації свідоцтва про народження — Рубіжне Ворошиловградської області, перебуваю в Роздольському будинку-інтернаті, що на Львівщині. Мати — ПІЧКА Ніна Василівна, батько — ПІЧКА Іван Іванович. Відгукніться, рідні люди!

ПІЧКА Андрій Іванович.

Роздол Миколаївського району Львівської області.

Звертаюся до вашої газети з проханням: допоможіть знайти мого товариша, з яким я познайомився в Гдині. Він служив у війську з СРСР моряком, а я — у Війську Польськім, у морській піхоті. Звали його Олександр Костюшко, на знімку, зробленому 16 серпня 1977 року, він посередині. Я був би дуже радий, якби він написав мені листа. Наперед вам вдячний, зичу всього найкращого.

Ян ГУЗЕ.

Мольборк, Польща.

Ведуча рубрики Марія ДАВИДЕНКО.

ГУМОРИСТИ МИМОВОЛІ

(з листів)

● Аналіз нашої теперішньої ситуації описувати не буду, тому що всі ми своїми нервами, шлунками і шкірою це дуже розуміємо.

● Я звернувся в організацію по місту праці, де пройшли деякі рішення зборів під моєю редакцією.

● Все це має одну назву — демократизація, яка дуже плідно працює з людьми.

● Отож прохаю весь ваш колектив звернути увагу на грамотність переводу статей правильною українською мовою.

● Якщо є можливість, прошу опублікувати з вашою правкою.

● У нас, як в громадянську війну ходили різні гроші, ходять конверти з різними цінами.

● За межами України її листи з марками продаються за космічні гроші.

За листом читача

ВІД БЕЗВИХОДІ — ДО ЗЛОЧИНУ

ДІЙШОВ ОЛЕКСІЙ, АЛЕ НІ СЛІДСТВО, НІ СУД НЕ ВЗЯЛИ ДО УВАГИ ВАЖЛИВИХ ОБСТАВИН

ВІН і гадки тоді не мав, що ніс на руках до загсу і до власної квартири не лише кохану жінку, а й майбутню жертву, свою біду. Геть відкидав те, що, не будучи заміжньою, вона має доньку, що не зовсім відповідає його омріяному ідеалові жінки. Вона кохає його, і це над усе, це найважливіше. Він удочерив її доньку Оленку. А коли народилася Ганнуся, його щастю не було меж. Неначе сам Всевишній змилостивився над ним. Жити б, як кажуть у народі, в мирі й злагоді, ростити, виховувати дітей. Чого ще бажати? Та в їхній квартирі дедалі помітніше сутеніло, хмарилось. Раїса дедалі частіше й наполегливіше твердила: «Я тепер тут господиня». В її лексиконі переважала брутальна лайка.

Раїса була одна з тих, хто будь-що прагне перебратися із села до міста, знайти в ньому дах над головою. Але ж можливостей і підстав не у всіх вистачає. Законних, офіційних. Тоді в хід ідуть усілякі засоби. І підкуп службових осіб, і віддяка «коханням», і шлюб задля житла. Коли для Олексія це стало очевидним, він упав у відчай, пережив страшний стан ошуканого.

Щоб довести неможливість спільного життя в одній квартирі, Раїса інсценувала сварки, побиття її Олексієм. Серед ночі здіймала галас, кликала на допомогу сусідів, міліцію. Був до квартири Олексія і візит карети з психіатричної лікарні. Він мав неврологічне захворювання, йому «пришивали» й психічне. Ціною великих зусиль вдалося йому довести, що він не «псих».

Шлюб вони розірвали, але продовжували жити в одній квартирі. Раїса підбурювала проти нього дочок, постійно вдовблювала в їхні голови, що їхній батько дурень, дармоїд. Ганнусі забороняла грати з батьком, кататися на купленому ним велосипеді, ходити до бабусі, його матері. Сусідки-жінки підтримували Раїсу і настійно радили «виперти» Олексія з квартири.

Обурений, принижений, виведений з себе, він оббивав пороги кабінетів багатьох службових інстанцій, писав листи з проханням посприяти в розміні квартири. Бачив тільки цей, єдиний вихід. Та майже звідусіль одержував одну й ту саму відповідь: задовольнити прохання не маємо можливості.

Усе зав'язувалося в тугий вузол, заходило в глухий кут. І тоді він наважився вдатися до відчайдушної крайності — попередив Раїсу, щоб забиралася геть з квартири бо... Вона не виконала його вимоги. Сталося те, що роками визрівало — Олексій її... задушив. Сам повідомив про скоєне міліцію. А потім вжив смертельну дозу снотворних таблеток. Та на щастя чи на горе вижив. На слідстві й суді зізнався у вчиненому. Оскільки він пам'ятав усі деталі вбивства, судово-психіатрична експертиза дійшла висновку, що підсудний не перебував у стані афекту. Печерський районний народний суд (чомусь він розглядав справу) виніс вирок позбавити О. Пальченка волі строком на 13 років з відбуттям покарання у виправно-трудовій колонії посиленого режиму. Ось такий фінал поневірянь і прагнення знайти вихід, врятувати дітей. Не вдалося. Доньки залишилися без матері й без батька.

Читаю рішення суду й дивуюся. Нічого зі сказаного не взято до уваги. Твердиться одне: О. Пальченко вчинив умисне вбивство — тяжкий злочин. А його передумови, складна ситуація, в якій опинився Олексій, психологічна зумовленість вчиненого, виходить, нічогісінько не важать.

А тепер давайте станемо на місце Олексія. Що зробив би за такої ситуації кожен з нас? Залишив би двокімнатну квартиру й пішов світ за очі? В бомжі? Олексій інвалід третьої групи, з дитинства страждає на нервове захворювання, ослаблений фізично, вбитий морально, не міг піти на таке. Не міг він жити і без дітей. Можливо, його дещо вгамувало б, заспокоїло взяття на квартирний облік. Мав би нехай і далеку, та перспективу. Можливо, врятувало б їхню сім'ю сприяння в обміні квартири. А так відсутність підстав для цього, відфутболювання його обернулося трагедією, горем.

Шкода потерпілої. Заволодівши квартирою, якої дуже прагнула, вона пішла з життя. Осиротіли діти. Виплакали очі матері й Раїси, й Олексія. А всі, хто знав сімейні баталії Пальченків, хто вбивав клини між ними своїми немудрими порадами, залишилися осторонь.

Між іншим у Кримінальному кодексі України є стаття про відповідальність за доведення людини до самогубства. А чи не пора ввести статтю про відповідальність за доведення когось до злочину? Тут маємо саме такий приклад.

У листі до редакції Олексій просить допомогти у поверненні справи на повторне слідство, повторну судово-психіатричну експертизу, повторний перегляд справи судом. Мотивує так: щоб міг швидше повернутися до доньок, допомогти їм вижити у цей скрутний час. Адресуємо його прохання Верховному суду України.

Щодо експертизи і стану афекту, сподіваюся, своє слово скажуть фахівці. Але чи може нормальна людина, будучи в нормальному стані, здійснити умисне вбивство? І чи не був він у стані афекту протягом кількох років? Не можна висунути серйозних звинувачень ні Печерському райнарсуду, ні Київському міському, який переглядав справу О. Пальченка. Формально вони начебто праві. Але всі ми знаємо, що частогусто життєва безвихідь штовхає того чи іншого на лаву підсудних. А суди і слідство, як правило, не враховують усіх обставин, що призвели до злочину. І може тому ми, журналісти, так рідко пишемо про рішення судів. Адже далеко не всі вони мають виховне значення. «Повчальними» для нас стають інтерпретовані перекази подібних історій на ринках, у транспорті, під'їздах. У мене особисто жевріє надія, що питання, порушені в цій кореспонденції, бодай якоюсь мірою знайдуть своє відображення в судово-правовій реформі, що має бути здійснена в нас і концепцію якої затвердила Верховна Рада держави. Мабуть, на це сподіваюся не тільки я.

Яків ГАЛЬЧЕНКО, редактор відділу листів і соціологічної інформації «Голосу України».

Євген ДУДАР: «ЯКА ПАРАСКА, ТАКА Й ЗАКВАСКА...»

РОЗМОВА З САТИРИКОМ НЕ ЛИШЕ ПРО САТИРУ

— Євгене Михайловичу, дивлячись телебачення України, слухаючи українське радіо, буваючи на концертах, мимоволі пересвідчуєшся, що і гумор, а особливо сатира нині не в шані. Чи людям не до сміху? А може, є інша причина?

— Не драматизуймо ситуацію. Щодо людей. Людям завжди до сміху. Але деяким «місіонерам», з яких історія здерла святенницькі мантії й оголила їхні чортячі хвости, хочеться вбити в людські голови, що заміна «лампочки Ілліча» на звичайну електролампочку призведе до трагедії. Хоч їм самим ця «лампочка Ілліча» все життя була до лампочки.

Щодо сатири й гумору. Вони у такій же «шані», як і були. Як звучали у передачі «Від суботи до суботи» гуморески, що нагадують посмішку беззубої бабусі, так і звучать. Як лунали з естради дешеві заримовані анекдоти про яйця, так і лунають. Як виїжджали актори на заяложених, один в одного перекрадуваних хохмочках, так і виїжджають. Не стало єдиного — телепередачі «Майстри гумору». Яка вже була перетворилася на індивідуальний рупор далекого від естетичних смаків «майстра» і, природно, мусила припинитися.

Причини? Чиновничок від літератури, який сидить у самих сатирогумороробах. Він, як і раніше, дуже обережний. Як лис, принюхується до вітру: звідкіля чим пахне?

Чиновничок від журналістики, приставлений сатиру й гумор тиражувати, має ту ж саму хворобу: «Краще недосолити, ніж пересолити».

Чиновничок від культури, який усе життя пускав феєрверки на честь, продовжує феєрверкувати. Тільки іншими кольорами. А у феєрверки сатира не вписується.

Ось вам і шана. Яка Параска, така й закваска. А яка закваска, така й паска.

— Ваша сатира актуальна, дошкульна, навіть трохи жорстка. Це навмисне така жорсткість?

— Їжак носить на собі колючки не для того, щоб показатися звірячому світові, який він колючий. Таким його створила природа. Мене природа сотворила «їжаком». Але, на відміну від колючок їжачих, які служать йому для захисту своєї шкіри, мої колючки — для боротьби. Не за свою шкіру. Яка, до речі, дуже незахищена й часто страждає.

Чи я не каюсь? Ні. Лише часто задумуюсь. Не тоді, коли отримую листи: «Бійтеся Бога! Вас посадять...» Чи телефонні дзвінки: «Бандеровское отродье!..» Задумуюсь, коли сідаю до робочого столу. Чи потрібне людям те, що я пишу? Може, написати щось таке гладеньке, кругленьке? Але коли виходжу на сцену, дивлюся людям в очі, бачу, що потрібне. І далі зостаюся «їжаком».

— Чи співробітничаєте ви з так званими демократичними силами? Ваші ж бо памфлети, особливо останніх років, подекуди звучать переконливіше за політичні промови. Хоч бери і використовуй їх для «прозріння» населення...

— Серед демократів є такі ж самі дрімотники й бюрократи, як і серед учорашніх партократів. Знаєте, я колись зателефонував у Рух і кажу: «У мене має виходити книжка памфлетів. Західні регіони її беруть з охотою. Але вона більше потрібна на сході й на півдні...» І знаєте, що відповів мені Одарич: «То беріть і розсилайте. А в нас нема таких структур...» Слава Богу, проблема знята. Бо книжка не виходить. Нема паперу. А ви кажете «прозріння»...

«Голос України»— серед засновників Всеукраїнського фестивалю гумору й сатири

— Ви часто зустрічаєтесь з представниками української діаспори. Як вони сприймають нашу сатиру? Розуміють її чи ні?

— Я вважаю, що нема сатири «нашої» і «їхньої». Сатира або є, або її нема. Коли література пишеться на сприйняття певної аудиторії, це вже не література. А сприйняття як і вдома, так і поза домом — однакове. Основна маса реагує так, як мені хотілося б: розумно, жваво. Словом, аудиторія живе цими болями, якими живе письменник і в даному випадку виконавець. Частина (це з тих, яким покажи пальця й будуть сміятися), регоче з кожного слова. Вона сміється навіть тоді, коли я мовчу. Є одиниці непробивні. Як вдома розтулив рота, коли їв вареника, так удома його й затулить. Вареником.

— Зміни, які мають місце в суспільстві, міняють і публіку. Ваш слухач і читач. Який він був і який він нині?

— Споживач моєї сатири та гумору. Вчора були розумні і були дурні. Сьогодні є розумні і є дурні. Взяти хоча б реакцію деяких «державних діячів» на мій памфлет «Чудо-юдо».

За слухача я борюся. Постійно. Не за оплески. І не за ласкавий погляд власть імущих. Я пишу те, що знаю. І вірю в те, про що пишу. У 1979 році я вперше вийшов на сцену Палацу культури «Україна» і прочитав кілька побутових гуморесок. Викликав фурор. Аж сам перелякався. Якесь керівне цабе сказало клеркам: «Почему этого талантливого молодого актера до сих пор не включали в концерты?» І мене почали «включати». А я почав помаленьку включати у свої програми сатиру. Щоб «проскочити», на здачах концерту читав одне, на сцені — інше. Інколи сходило, інколи боком виходило.

Моє творче кредо формувала та основна частина аудиторії, яка чекала від мене гостроти і правди. Ця основна частина моєї публіки зосталася такою, якою була. Щодо сьогоднішньої публіки з керівного «сословія», то нічого сказати не можу. Віч-на-віч доля мене ще з ними не зводила. Думав узяти участь у концерті до Дня незалежності, але режисер-баталіст Б. Шарварко, який уже чверть століття практикується на «начальственних» концертах, сказав: «Це концерт урядовий і Дударю в ньому не місце».

Оце вам додаток до відповіді на перше запитання, чому не бачите сатири. Словом, публіка під впливом часу, може, й міняється трохи. А режисери тільки поміняли на лацканах піджаків прапорці.

— Що в нинішньому нашому житті в Україні, на вашу думку, найсмішніше?

— Те, що комуністи, які зодягли соціалістичний лапсердак, знову розказують людям казочки. І є дурні, які вірять.

— Різному часу — різні герої. У вас були: Ваня Молдаван, Вітя Царапкін, Гаврило з Мозамбіку. Які в вас герої нині, які передбачаються?

— Чому «були». Я своїх героїв поважаю. І Ваня Молдаван, і Вітя Царапкін, і Ізя Чачкес, і Гаврило з Мозамбіку активно зі мною співробітничають... Свинарка Астраущенко зараз у відпустці. Декретній. Вона завагітніла новою теорією соціалізму... Якого мутанта вона народить, не знаю. Але час народить нових героїв моїх творів.

— Ви у журі Всеукраїнського фестивалю гумору й сатири. Розкажіть, будь ласка, яким він буде?

— Яким він буде, я ще не знаю. Я можу сказати, яким би я хотів його бачити.

Фестиваль-конкурс, серед засновників якого Спілка письменників, Держтелерадіокомпанія України, газети та журнали «Голос України», «Перець», «Молодь України», «ВУС», «Сільські вісті», проходитиме з 11 по 13 вересня. В палаці культури «Україна». Запрошуються на нього як професіонали, так і аматори. Згідно з поданими заявками. Завдання фестивалю: розбудити оте заснуле дотепне й гостре. Заохотити людей до праці в сатирі та гуморі. Мені б дуже не хотілося, щоб повторювалися хвороби попередніх конкурсів. Виконавці читали те, що чули по телебаченню і радіо. У чиємусь виконанні. Навіть інтонації повторювали. Хочеться, щоб кожен приїхав зі «своїм» твором. Чи то буде класика, чи сучасна література. Щоб були різні форми, різні жанри. Хочу бачити на цьому фестивалі студентську молодь. Особливо учасників Клубів кмітливих і винахідливих. Але з оригінальними українськими програмами, а не московськими копіями. Треба особливу увагу звернути на обдарованих дітей.

Віриться, що фестиваль буде не лише «клопотом» сатириків і гумористів. Бо сатира — це той чистий вітер, який розмете павутиння застою, це той цілющий екстракт, який очищає суспільну кров. І вона потрібна всім.

Нагадуємо: спонсори фестивалю: МП «Ортекс», АТ «Колумбус», «Укрінбанк», «Мінолта-Трейдінг-Україна», комерційні банки «Аваль», «Востокінвестбанк», страхове товариство «Росток», Київська універсальна біржа, фірми «Густа-фуд», «Грифон». Телефони оргкомітету фестивалю: 293-20-34, 293-73-17.

Вів інтерв'ю
Тимофій ПРОКОПЕНКО.

Телебачення

СУБОТА 29 серпня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 Привіт, Маріє! Післямова до телеконкурсу. Передача 2.
9.15 Художній фільм «Повернення Баттерфляй».
10.50 Грає симфонічний оркестр Одеської філармонії. Диригент Х. Ерл (США).
11.55 Для дітей. Художній фільм «Шлях на південний захід». (Чехо-Словаччина).
13.20 УТН.
13.30 Менора. Програма про історію та культуру єврейського народу.
14.30 Доброго вам здоров'я. Режим першокласника.
15.00 Фільм-концерт «Мелодії літа, що минає».
15.35 Художній фільм «Кам'яний хрест».
16.55 Духовна музична спадщина. Повернення в Україну. Частина 1.
19.00 УТН.
19.10 Фільм-концерт. «Нічний монолог».
19.30 «Право». Телерадіоканал.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.35 Від міста до міста.
23.05 УТН.
23.20 Духовна музична спадщина. Повернення в Україну. Частина 2.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.30 Суботній ранок ділової людини.
7.30 Ранкова гімнастика.
7.40 У світі двигунів.
8.10 Прем'єра науково-популярного фільму «Музичні інструменти та їх історії».
8.40 Як досягти успіху.
8.55 Радіо «Труба».
9.25 Центр.
10.05 НЛО: неоголошений візит.
10.35 Екологічна хроніка.
10.50 Медицина для тебе.
11.30 Корея: країна, люди, спорт.
12.00 «Лінь». Мультфільм.
12.20 Прем'єра художньо-публіцистичного фільму «В ответе ль зрячий за слепца...».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 На ваші прохання. Відкриття XXV літніх Олімпійських ігор. Повтор від 25 липня.
15.45 У світі тварин.
16.45 «Єноти». Мультфільм.
17.10 Брейн ринг.
18.05 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Дізнання пілота Піркса».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Аншлаг, аншлаг.
22.00 Європа плюс.
23.00 Новини.
23.20 «Принцеса цирку». Художній телефільм.

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.20 Шлях до храму. «Свята обитель». Документальний фільм.
8.00 Світ спорту очима фірми «Жіллетт».
8.30 Програма «03».
9.00 Сповідний шлях. Анатолій Мартинов.
9.30 Зірки Америки. Випуск 4.
10.00 Відеоканал «Плюс одинадцять».
11.15 Як жити будемо?
12.00 Пілігрим.
12.45 Назустріч новому навчальному року.
13.00 Вісті.
13.20 Денний сеанс. «Вам і не снилось». Художній фільм.
14.50 Фільм-концерт «Веселі музики».
15.00 Телемарафон «Азовська хвиля».
18.00 Київська панорама.
18.20 Продовження телемарафону «Азовська хвиля».
21.20 Цілком секретно.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 «Вперше замужем». Художній фільм.
23.55 Подивись. Розважальна програма. (Франція).

14.50 Мультфільми.
15.10 Худ. фільм «Рись повертається».
16.40 Відеомузика.
19.35 Мультфільми.
19.50 Худ. фільм «Раз на раз не приходиться».
21.05 Відеомузика.
21.20 Худ. фільм «Френкі і Джонні».

НЕДІЛЯ 30 серпня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці. Інформаційна програма.
9.30 Художній фільм «Циганка Аза».
11.00 Л. Бетховен. Симфонія № 3.
12.05 Прем'єра документального фільму «Розквіт українського німого кіно» (студія «Кінематографіст»).
13.05 УТН.
13.15 Співають «Соколи».
13.45 Канал «Д».
14.45 Село і люди.
15.30 Зичимо щастя. Музична програма за листами глядачів.
16.30 Маю честь.
17.30 Свічадо.
19.00 Чемпіонат України з футболу. «Динамо» — «Дніпро». У перерві — 19.45 УТН.
20.45 Мультфільм «Пригоди королівстві». 12 серія.
21.15 ДНІПРО.
21.50 Художній фільм «Життя та дивні пригоди Робінзона Крузо».
23.15 УТН.
23.30 Телеспортарена.
0.15 Відеорепортаж про театралізовану виставу «Запорозька Січ», присвячену 500-річчю Запорозького козацтва.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.00 Година сили духу.
7.00 Ритмічна гімнастика.
7.30 Тираж «Спортлото».
7.45 Козаки з Баварії.
8.15 З ранку раненько.
8.55 Можливо все.
9.25 Концерт стипендіатів програми «Нові імена».
10.15 «Берлін. Недоладні нотатки». Передача 2.
10.50 На балу у Попелюшки.
11.55 Прем'єра короткометражного художнього телефільму «Погана прикмета».
12.30 Заради єдиного слова.
13.00 «Метаморфози живопису». Науково-популярний фільм. 1 і 2 серії.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Діалог у прямому ефірі.
15.00 Клуб мандрівників.
15.50 Телелоція.
16.05 Панорама.
16.45 Маленький концерт.
16.55 Уолт Дісней представляє...
17.45 Новини.
18.00 «Пам'яті Марини Цветаєвої». Благодійний вечір у Театрі на Таганці.
19.00 Кіноафіша.
19.30 «Ворог суспільства». Художній фільм.
21.00 Підсумки.
21.45 Спортивний уїк-енд.
22.00 «Ніні». Релігійна програма.
23.00 Новини.
23.25 «Ранкова зірка» в нічному ефірі.

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.20 Золота шпора.
7.50 Мульти-пульти.
8.00 Джерела. «Миряни». «Звичайна красуня».
8.40 Телекросворд.
9.10 Презентація газети «Литературные новости».
9.30 Програма «Ключ».
10.00 «Пригоди в королівстві». Ляльковий мультфільм. 1 серія.
10.30 Ати-бати...
11.00 «Аміка верітас». Телеконкурс юристів.
12.00 Неділя у провінції. «Музей-садиба Полєново». Частина 1.
12.45 Шахи на площі Вільної Росії.
13.00 Вісті.
13.20 Телетеатр Росії. С. Коковкін. «Іди до мене». Прем'єра телевистави.
14.35 Мульти-пульти.
14.45 Чемпіонат світу з автогонок у класі «Формула-1».
17.15 У світі тварин.
18.15 Складчина.
18.55 Реклама.
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Обличчям до столиці.
19.45 Співає Павло Зібров.
20.00 Росія — Німеччина: мости ділового співробітництва.
20.10 Телеканал «Фортуна». 1 частина.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Телеканал «Фортуна». 2 частина.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.15 Мультфільм «Хоробре жабеня».
14.50 Худ. фільм «Аладін».
16.10 Відеомузика.
19.50 Мультфільм «Кругосвітня подорож кота в чоботях».
20.55 Худ. фільм «Метелик»

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета [illegible] з 1 січня 1991 року.

Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.

РЕДКОЛЕГІЯ: Сергій ПРАВДЕНКО, головний редактор; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 447.500

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311163.

1 2 3 4 5 6 7 8 9